

Posudek na bakalářskou práci

☒ školitelský posudek ☒ oponentský posudek	Jméno posuzovatele: Anna Pankowská Datum: 31.8.2017
Autor: Tomáš Moravec	
Název práce: Trepanace v prehistorii Evropy: Nejstarší chirurgické zákroky	
☒ Práce je literární rešerší ve smyslu zveřejněných požadavků (pravidel). ☐ Práce obsahuje navíc i vlastní výsledky.	
Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...) „Poskytnout náhled na problematiku trepanací v prehistorii Evropy a sestavit stručný přehled nálezů v Evropě a ČR“ (cíl je uveden jen v Abstraktu). Cíl je příliš široký a formulace o poskytnutí náhledu není příliš srozumitelná. V práci není uveden <u>časový horizont</u> (respektive není uvedeno, jakým obdobím autor svůj výzkum končí) a <u>přesný region</u> (chybí nálezy trepanací ze severní Evropy, Velké Británie a Irska).	
Struktura (členění) práce: Struktura práce je přehledná. Doporučovala bych samostatně uvést cíl a přesně ho formulovat.	
Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány? Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů? V práci chybí některé důležité zdroje (viz níže). V řadě učebnic a sborníků (které nejsou v práci citovány) jsou uvedeny způsoby trepanací, možné indikace, trepanační nástroje, diferenciální diagnózy, léčiva apod. Navíc jsou v textech uvedeny příklady lokalit a informace o dílčích výzkumech. Předpokládám, že kdyby autor znal níže zmíněné texty, tak by bakalářkou práci v této podobě asi ani nepsal. V klasifikaci trepanací vychází autor především ze starší práce Vlček (1949). Bylo by vhodnější použít novější zdroje. <ul style="list-style-type: none"> • Arnott R, Finger S, and Smith C. 2003. Trepanation: History, Discovery Theory: CRC Press. Zde je uvedena celá sekce s názvem: Trepanation in Europe. Autor sice cituje kap. od Lillie (2003), ale ostatní zřejmě přehlédl. • Aufderheide AC, Rodríguez-Martín C, and Langsjoen O. 1998. The Cambridge encyclopedia of human paleopathology: Cambridge University Press Cambridge (od str. 31). • Horáčková L, Strouhal E, Vargová L, and Malina J. 2004. Panoráma biologické a sociokulturní antropologie: modulové učební texty pro studenty antropologie a "příbuzných" oborů. • Ortner DJ. 2003. Identification of pathological conditions in human skeletal remains: Academic Press (od str. 170). • Pinhasi R, and Mays S. 2008. Advances in human palaeopathology: John Wiley & Sons (od str. 310). • Weiss E. 2009. Bioarchaeological Science; What We Have Learned from Human Skeletal Remains: Nova Science (str. 78). Dále chybí citace u několika tvrzení: „Dle literatury se dá říci, že trepanace byla úspěšně přežita asi v 50 - 90 % případů vykonaných zákroků“, „Technikou trepanací se zabývalo mnoho zkoumání a byla popsána mnohými autory“ či „Později byl pak stejný zákrok za stejným účelem praktikován na živých zajatcích“.	
Pokud práce obsahuje (nadstandardně) i vlastní výsledky, jsou tyto výsledky adekvátním způsobem získány, zhodnoceny a diskutovány?	
Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň): <ul style="list-style-type: none"> • Obrazová dokumentace je vhodná. Nedostatkem je absence zdroje u obr. 3 (Lisowski, 1967). • Formulacím není místy rozumět, např.: „<i>Trepanace lebky je pojem označující vytváření otvoru</i>“ 	

v lebce, který na lidi, díky svému neolitickému či dokonce paleolitickému počátku, působí neuvěřitelným dojmem a přináší tak s sebou mnoho otázek“.

- Nevhodné je používání termínů: „primitivní kultury (současné, antické)“, „pyogenetický“ či „trámčitá tkáň“.
- Záměna názvů lokalit Vasilevka a Vasilyevka. Vasilevka je v Oděská oblasti Ukrajiny. Správný název lokality je Vasilyevka I až III.
- Datování Vasilyevka III.: nověji 10,230–9,035 cal BC (OxA-3807, 3808, and 3809) (Lillie, 2003 – práce je v BC citovaná (?)).
- Nesrozumitelně působí věta: „S určováním věku, ve kterém byla jedinci provedena trepanace, je to podobně problematické jako s určením sexuální příslušnosti a dá se tedy určit pouze přibližně. Problém zde často představuje rozdíl mezi chronologickým a biologickým věkem člověka“. Věk dožití, ve kterém byla trepanace provedena, pravděpodobně odhadnout nelze.
- Detaily: rušivě působí používání číslic (1 až 10), autor nerozlišuje mezi pomlčkami a spojovníky.

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

Domnívám se, že cíl práce není splněný, protože je příliš široký a nelze ho v bakalářské práci splnit.

Doporučuji:

- zúžit problém (např. na současné trepanace nebo způsoby léčby, což je v práci celkem dobře nastíněno);
- jasně definovat časový rámec a regiony, najít více literatury. Výstupem bakalářské práce by mohla být mapa (podle období, doložených indikací nebo jiného klíče).

Otázky a připomínky oponenta:

Jak jste vybíral regiony s nálezy trepanací a proč?
Co myslíte termínem současná a antická primitivní kultura?
Proč byly trepanace tak úspěšné?

Návrh hodnocení:

výborně velmi dobře dobře nevyhověl(a)

Podpis školitele/opponenta:

Instrukce pro vyplnění:

- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejvýstižnější komentáře k jednotlivým bodům (dodržujte rozsah), tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- Posudek se odevzdává (zasílá) v elektronické podobě ve Wordu nebo **PDF/A nejpozději do 4.9. 2017** na adresu petr.sedlak-uk-prf@seznam.cz (pro účely zveřejnění na internetu pro studenty), a dále podepsaný v 1 výtisku (jako součást protokolu o obhajobě) na adresu:
- doc. RNDr. Petr Sedlak, Ph.D.
Katedra antropologie a genetiky člověka
Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta
Viničná 7
128 44 Praha 2
Česká republika